

ВОЙНО-ЯСЕНЕЦЬКИЙ Валентин Феліксович (15 (27). 04. 1877, м. Керч, нині АР Крим — 11. 06. 1961, м. Алушта, нині АР Крим, похов. у Сімферополі) — лікар-хірург, церковний діяч. Батько [Михайла](#) та [Валентина](#) Войно-Ясенецьких. Доктор медицини (1916), професор (1920). Сталінська премія (1946). Архієпископ Сімферопольський і Кримський Лука. Закін. Університет св. Володимира у Києві (1903). Під час рос.-япон., 1-ї та 2-ї світ. воєн — військ. лікар. Працював у клініці М. Дьяконова та Інституті топогр. анатомії і оператив. хірургії (Москва, 1909–10), лікарем (1910–23); одночасно ініціював створення Туркестан. (згодом Середньоазіат.) університету у Ташкенті, де від 1920 очолював каф. оператив. хірургії і топогр. анатомії. Від 1921 — диякон, просвітер, від 1923 — єпископ Туркестанський. 1923, 1930, 1937 заарешт. за сфабрикованим звинуваченням у зв'язках з контррев. оренбур. козаками та в шпигунстві на користь Великої Британії, провів в ув'язненні та засланні 11 р. У 1935–36 — завідувач відділу Інституту невідклад. хірургії (Ташкент); від 1946 — проф. Крим. мед. інституту (Сімферополь). Розробив регіонарну

анестезію при операціях; запропонував методику знеболювання шляхом ін'єкції етил. спирту в стовбури ураженого трійчастого нерва і в Гассерів вузол; автор техніки зашивання міхурово-піхвових і міхурово-маткових нориць, методики операцій при защемлених грижах. 1996 каноніз. УПЦ МП, 2000 визнаний Архієрей. собором РПЦ загальноповажним святим. Його мощі перенесено до кафедрал. Свято-Троїцького собору (Сімферополь). Нагородж. діамантовим хрестом на клобук від Патріарха Всія Русі (1945). На будівлі храму Іоана Предтечі (Керч), де був хрещений В.-Я., відкрито мемор. дошку; у Тамбові та Красноярську (обидва — РФ) йому споруджено пам'ятники, у Сімферополі — пам'ятник та храм-каплицю на його честь. Автор автобіографії «Я полюбил страдание...» (Москва, 1996) та богослов. праці «Дух, душа, тело» (Москва, 1997; Сф., 2000).

Основні праці

Регионарная анестезия. Москва; Петроград, 1915; Очерки гнойной хирургии. Ленинград, 1934; 1956; Москва, 1934; 2000; Поздние резекции при инфицированных ранениях больших суставов. Москва, 1944.

Рекомендована література

1. Околов В. Л. В. Ф. Войно-Ясенецкий // КХ. 1971. № 7;
2. Бабанин А. А. Святой Лука (профессор Войно-Ясенецкий) – образец добродетели в медицине и обществе // Мат. междунар. симпозиума «Человек и христианское мировоззрение». Сф., 1997;
3. Марущак В. Святитель-хирург. Житие архиепископа Луки (Войно-Ясенецкого). Москва, 2003;
4. Його ж. Жизнеописание святого исповедника, архиепископа Симферопольского и Крымского Луки (Войно-Ясенецкого). Сф., 2004.

[А. А. Бабанін](#)

Бібліографічний опис:

Войно-Ясенецький Валентин Феліксович / А. А. Бабанін // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27462>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).